

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного Університету»
Навчально-науково-виробничий центр
Національного університету цивільного захисту України
Національний авіаційний університет, кафедра економіки та бізнес-технологій
Imperatyw PI Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
(ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Варшава, Польща)
Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина)
Вільнюський університет, кафедра обліку та аудиту (Вільнюс, Литва)
ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
«Відновлення та модернізація економіки
України: виклики, пріоритети, практики»

Харків, 2 березня 2023 р.

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ: Гурова Капіталіна – к.е.н., доцент, в. о. директора ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», Заслужений працівник народної освіти України.

Баришевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».

Домбровська Світлана – д.держ.упр., професор, проректор Національного університету цивільного захисту України – начальник навчально-науково-виробничого центру, Заслужений працівник освіти України.

Катаєв Андрій – заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», к.е.н., доцент.

Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Міт'яєва Тетяна – к.е.н., доцент, завідувач відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Нагорна Ірина – к.е.н., доцент, завідувач відділення економіки та бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperativ PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).

Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).

Rasa Subaciene – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).

Савченко Ілля – к.держ.упр., доцент, заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Чумак Оксана – д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Національного авіаційного університету.

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 6 п.6 від 07.03.2023 р.).

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали** Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики». – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2023. – 266 с.

Вочевидь, що організаційні зміни потребують інвестицій навчання співробітників. Наскільки ефективним буде вкладати гроші у розвиток персоналу, стане лише тоді, коли проект буде завершено. Важлива роль служби управління кадровими змінами полягає саме в тому, щоб посприяти у досягненні організаційних цілей максимально ефективними засобами з мінімальними витратами, але з належною якістю і відповідно до намічених термінів.

Список використаних джерел:

1. Бай С. І., Мошек Г. Є. Особливості управління персоналом організації в умовах нестабільного зовнішнього середовища. *Інноваційна економіка*. 2016. №4. С. 27-31
2. Дункан Вільям Р. Керівництво з основ проектного менеджменту. Київ : Віпол, 2018. 293 с.
3. Жуковський М. О. Трудові ресурси як складова конкурентоспроможності підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. №2. С. 67.
4. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Київ : Кондор. 2013. 296 с.
5. Мица В. П. Кадрова політика на підприємстві: проблеми і перспективи. *Науковий економічний журнал «Актуальні проблеми економіки»*. 2018. №6(84). С.165-168.

Клепікова О. В., викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Впровадження інновацій є необхідною умовою підвищення ефективності діяльності сучасних підприємств незалежно від виду та сфери їхньої діяльності. Дана умова сприяє найповнішому задоволенню вимог споживачів, забезпечує відповідність сучасним ринковим критеріям, конкурентоспроможність продукції. Активізація інноваційної діяльності є чинником стратегічного розвитку економіки країни в цілому, галузі, підприємства. Однак, протягом багатьох років реалізації інноваційної діяльності в Україні перешкоджає значне число проблем:

- відсутність цілісної законодавчої бази щодо регулювання інноваційної діяльності підприємств;
- відсутність системного державного управління інноваційною діяльністю;
- нестача стимулювання інноваційної діяльності підприємств на регіональному рівні;
- недостатня увага інформуванню споживачів щодо продуктів інноваційної діяльності;
- невизначений попит на інноваційну продукцію підприємств;
- наявність обладнання, що фізично зношене та морально застаріле, низький рівень його оновлення;

- існування тенденцій до зменшення чисельності дослідників-інноваторів.

Існуюча неузгодженість дій в управлінні інноваційною діяльністю на макроекономічному рівні призводить до втрат фінансових та людських ресурсів, що, в свою чергу, негативно впливає на реалізацію інноваційної діяльності підприємства.

На мікроекономічному рівні суттєвий вплив на реалізацію та активізацію інноваційної діяльності здійснює розмір підприємства: щоб бути інноваційно активним, постійно брати участь у виконанні НДР, підприємству необхідно мати відповідну чисельність персоналу визначеної кваліфікації. Велика частина технічної продукції вимагає тривалих досліджень, а малі та середні підприємства неспроможні тримати у штаті працівників, що займаються лише НДР та працюють неповний день.

Війна в Україні значно посилила проблеми реалізації інноваційної діяльності підприємств. Багато з них були змушені зупинити своє функціонування або евакуюватись, деяких було фізично знищено. Майже усі працюючі підприємства здійснюють свою діяльність в режимі виживання, лічені з них розглядають інновації як пріоритетний напрям діяльності. В

режимі виживання також існують й організації інноваційної інфраструктури: університети, науково-дослідні інститути, інноваційні інкубатори, агенції розвитку тощо.

За результатами аналізу, проведеного Центром розвитку інновацій [1], війна спричинила закриття українського бізнесу: щомісячно в середньому закривалося 13 тисяч суб'єктів господарської діяльності, що до середини липня 2022 року перевищувало кількість нових зареєстрованих суб'єктів. Стан бізнесу в кожному регіоні України відрізняється. Так, відсоток підприємств, що припинили діяльність, на Сході України становить 63,9 % та є більшим, ніж середній по Україні. Більша частина підприємств на Заході та Півночі України зменшили обсяги робіт (57,3 %) або працюють частково (56,6 %). На Півдні та у Центрі України таких підприємств, відповідно, 46,9 % і 44,9 %.

Лише 11,5 % підприємств України змогли зберегти обсяги діяльності у порівнянні з січнем-лютим 2022 року. Найбільше таких підприємств (16,9 %) на Заході України. Майже 40 % суб'єктів господарювання релокувалися в Україні чи за кордон. Релокація підприємств відбулась переважно зі Сходу України в інші регіони України, відсоток підприємств, що здійснили релокацію за кордон менше ніж 2 %.

Водночас під час війни Україна отримала величезну підтримку міжнародної спільноти, що відкрило для України чимало можливостей. Однак, не слід сподіватися лише на міжнародну допомогу та репарації, ніхто в світі не сформує національний український добробут краще, ніж самі українці.

Складні господарські умови сьогодення не повинні змусити Україну відмовитись від подальшого розвитку, зокрема в частині реалізації інновацій. Навпаки, необхідно чітко зосередитись на тих інноваціях, що дають найбільший ефект при найменших ресурсах, а від інших інновацій наразі можна тимчасово відмовитися.

За таких умов значущості та актуальності набуває національна наука як система підтримки інновацій. Для отримання максимальної користі від національної науки в післявоєнній економіці необхідна перебудова її взаємовідносин з бізнесом, суспільством, державою [2]. Для цього необхідно:

- спрямувати програми післявоєнного відновлення економіки на технологічну модернізацію національного виробництва, що сприятиме попиту на наукову та інноваційну продукцію;
- сформувати цілісну державну політику стимулювання інноваційної діяльності та розвитку науки, вдосконалювати відповідне законодавче забезпечення;
- забезпечити можливості залучення напрацювань національного наукового сектору до обґрунтування пріоритетів розвитку України;
- запровадити європейські стандарти організації та фінансування наукових досліджень;
- модернізувати дослідницьку та інноваційну інфраструктуру;
- створити належні стимули продуктивності праці дослідників, сформувати новий кадровий потенціалу науково-дослідницького сектора;
- сформувати політику популяризації національну науку.

Зазначені напрями позитивно впливатимуть на формування сприятливого інноваційного клімату, підвищення зацікавленості суб'єктів господарювання у впровадженні інновацій, зростання економіки держави загалом.

Список використаних джерел:

1. Український бізнес в умовах повномасштабної війни: аналітика стану за шість місяців. *Центр розвитку інновацій*. URL: <https://cid.center/ukrainian-business-in-conditions-of-full-scale-war-analysis-of-the-situation-for-six-months>.
2. Данилишин Б. Про роль національної науки у відродженні України. *LB.ua*. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/515894_pro_rol_natsionalnoi_nauki.html.

Мітєва Т. Л. ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПІСЛЯВОЄННОГО ТУРИЗМУ	91
Солодкова Д. І. ВПЛИВ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА НА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	93
Ківа О. В. ШЛЯХИ ЕКОНОМІЧНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	95
Кондрачук А. В. ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ НА ІННОВАЦІЙНИХ ЗАСАДАХ.....	97
Курилова Н. М. ПЛАНУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ І ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН В ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	100
Токар А. О., Мельничук М. О. СУТНІСТЬ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	102
Жадан С.О. МОЛОЧНА ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	105
Афоніна С. Ю., Клепікова О. В. ПОНЯТТЯ КРИЗИ, ЇЇ ЕТАПИ ТА ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ.....	106
Бараннік Д. В., Курилова Н. М. ЗАГАЛЬНЕ ПОНЯТТЯ КАДРОВИХ ЗМІН ТА ЇХ ЕФЕКТИВНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ В ОРГАНІЗАЦІЮ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	108
Клепікова О. В. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	111
Белікова Д. О. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ М'ЯСНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	113
Гібкін Р. О. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ У ВІДБУДОВІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	114
Гуторов О. С. ІННОВАЦІЇ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ, ЯК ФАКТОР СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	115
Годлюк В. Д. МОЛОДІ ФАХІВЦІ - ПОТЕНЦІАЛ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	118
Домолега А. О. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ КОНДИТЕРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА.....	119
Дука Д. В. СИСТЕМИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ.....	120
Ракитянська Т. В., Курилова Н. М. ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ПАРАДИГМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	121
Жупінський А. В. ВПЛИВ КУПІВЕЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ НА СТРУКТУРУ ХАРЧУВАННЯ.....	124
Катречко С. В. АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ РОСЛИННИХ ЕКСТРАКТІВ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	125
Костіна А. С., Зміївська І. В. МОДЕЛЬ ПРОГНОЗУВАННЯ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ГОТЕЛЮ МЕТОДАМИ КОРЕЛЯЦІЙНО- РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ В СЕРЕДОВИЩІ MS EXCEL.....	126
Лазарева А.О., Руденко І.В. ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ	128